

עפ 750/24 - פלוני נ' מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 750/24

לפני:

כבוד הנשיא יצחק עמית
כבוד השופט נעם סולברג כבוד השופטת גילה
כנפי שטייניץ

המערער:
נגד

פלוני

המשיבה:

מדינת ישראל
ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בתל
אביב-יפו, מיום 12.12.2023, בת"פ
46963-01-22, שניתן על-ידי השופט ב' שגיא
כ' בטבת התשפ"ה (20.1.2025)

תאריך ישיבה:
בשם המערער:
בשם המשיבה:
בשם שירות המבחן:

עו"ד מורן פולמן

פסק-דין

השופט נעם סולברג:

1. ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, מיום 12.12.2023, בת"פ
46963-01-22 (השופט ב' שגיא), שבו נגזרו על המערער 27 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי
תקופת מעצר, בגין הרשעתו בעבירת סיוע לייבוא סם מסוכן על-פי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים
[נוסח חדש], התשל"ג-1973. זאת, על יסוד הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, במסגרת הסדר טיעון
שלא כלל הסכמה לעניין העונש.

2. על-פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 12.12.2021, התכתב המערער באמצעות אפליקציית
'וואטסאפ' עם שני אחרים, אלכסיי גרבניק וסרג' דבורצקי, ודן עמם באפשרות שלפיה השניים יבאו
ארצה סמים מסוכנים מחו"ל - תכנית שאותה החליטו בהמשך להוציא אל הפועל. לשם כך, הודיע
המערער לגרבניק כי יתקשר אליו אדם בשם ארסן (שמו המלא לא צוין בכתב האישום). למחרת, שב
והתכתב המערער עם גרבניק ודבורצקי, והשתתף בתיאום מועדי יציאתם מן הארץ, ושובם אליה.

3. ביום 15.12.2023, רכש אדם נוסף, מיכאל שפקטור, כרטיס סים 'מבצעי', על מנת שזה ישמש אותו ואת גרבניק לצורך התכתבות. או אז סוכם כי גרבניק ודבורצקי יטוּסו לבלגיה, שם יקבלו מזוודות מלאות בטבליות סם מסוג MDMA, שאותן יכניסו לישראל וימסרו לשפקטור, תמורת סך של 15,000 דולר אמריקני. לפני הטיסה, מסר שפקטור לגרבניק ודבורצקי סכום של 3,500 דולר אמריקני עבור הוצאות שוטפות, ושתי מזוודות. ביום 22.12.2021, בעודם בבלגיה, המתוּסו גרבניק ודבורצקי לאדם אחר, שעמו היה עליהם להיפגש לצורך מסירת הסמים. משאותו אדם בושש לבוא, וגם ניסיונות ליצור עמו קשר לא צלחו, פנה גרבניק אל המערער; הלה השיב לו: "שיבואו אליכם. אין מה לעשות". בסופו של דבר, גרבניק ודבורצקי קיבלו שתי מזוודות, שהכילו כ-49,229 טבליות סם מסוג MDMA, ובאותה הזדמנות מסרו את המזוודות שקיבלו משפקטור. ביום 23.12.2021, נחתו גרבניק ודבורצקי בישראל, ונעצרו בשדה התעופה, כאשר מזוודות הסמים ברשותם.

4. המערער ושפקטור הודו בעובדות כתב האישום המתוקן; ביום 7.11.2022, הורשעו השניים על יסוד הודאתם. בנקודה זו, התפצלו דרכיהם: שפקטור הגיע להסדר טיעון עם התביעה גם לעניין העונש, ובהתאם לו, ביום 5.12.2022, גזר עליו בית המשפט המחוזי 30 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים. המערער, לעומת זאת, לא הגיע להסכמה דומה, וביום 12.12.2023, לאחר שנשמעו טענות הצדדים בנדון, ניתן גזר הדין בעניינו.

5. במסגרת קביעת מתחם הענישה, הביא בית המשפט המחוזי בחשבון את כמות הסמים הגדולה שייבאו המעורבים, את אופיין המתוכנן והמאורגן של העבירות, ואת היקף סיועו של המערער לביצוע העבירה. בהתאם, נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 22 ל-40 חודשי מאסר. בשלב זה, זקף בית המשפט המחוזי לחובת המערער את עברו הפלילי, הכולל שתי הרשעות קודמות וריצוי של תקופת מאסר ממושכת; לזכותו נשקלו, מנגד, הודאתו במיוחס לו, כמו גם נסיבות חייו המורכבות. על רקע שיקולים אלה, גזר בית המשפט המחוזי על המערער 27 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים. מכאן הערעור שלפנינו.

6. בטענותיו בערעור, בכתב ובעל-פה, מיקד המערער חיצוי בשתיים: ראשית, לדבריו, התחשבות בהליך השיקום המוצלח שעבר; שימת לב לתסקיר החיובי שהוגש בעניינו מטעם שירות המבחן, שהמליץ על ריצוי עונש מאסר בעבודות שירות בלבד; וכן שקלול נסיבות חייו המורכבות, ובפרט אלה אשר קשורות בהשלכות הקשות שצפויות למאסרו על ילדיו הקטינים - כל אלה מלמדים כי נכון היה לקבל את המלצת שירות המבחן, ולהסתפק בהטלת עונש של עבודות שירות, ללא מאסר בפועל. שנית, לטענתו, עובדות כתב האישום המתוקן מלמדות כי סיועו של שפקטור למעשה העבירה היה רחב בהרבה מסיועו-שלו. כך, לשיטתו, חלקו "היה קטן ומינורי, והסיוע שהגיש היה חיצוני [ו]נקודתי", בעוד ששפקטור "ידע את פרטי התוכנית, את סוג הסם והכמות ואף העביר כספים ומזוודות". אשר על כן, טוען המערער, כי שגתה התביעה כשקראה להטלת עונש זהה על המערער ועל שפקטור, ובהמשך לכך שגה גם בית המשפט המחוזי, שעה שהשית על המערער עונש הקרוב לזה של שפקטור - כזה שאינו מבטא את השוני הניכר באופי המעשים. המשיבה, מצדה, סומכת ידיה על גזר הדין של בית

המשפט המחוזי, ומתנגדת לניסיון להמעיט מחלקו של המערער במעשה העבירה, הן כשלעצמו, הן בהשוואה למעשיו של שפקטור.

7. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים, מזה ומזה, הן בכתב, הן בעל-פה, באתי לכלל מסקנה כי דין הערער - להתקבל חלקית; כך אציע אפוא כי נורה.

8. תחילה, יש לדחות את טענות המערער שעניין בהשוואה בינו לבין שפקטור. אכן, מעשיהם של השניים, כפי שתוארו בכתב האישום המתוקן - אינם זהים; אך ההבדלים אינם מטים את הכף אך לזכותו של המערער, אלא גם לחובתו. אף ששפקטור נטל חלק פעיל יותר מהמערער בביצוע מעשה העבירה, הרי שלעומתו, כפי שציין בית המשפט המחוזי, המערער "היה מעורב בתכנית העבריינית כבר מראשיתה", ונשאר בקשר עם גרבניק ודבורצקי גם כששהו בחו"ל. בדומה לכך, אף את ההבדלים במאפיינים האישיים של השניים ניתן לראות ככאלה אשר מקזזים זה את זה - לכל אחד מן השניים עבר פלילי הפועל לחומרה, ונסיבות אישיות הפועלות לקולה, איש-איש בדרכו-שלו. בין כך ובין כך, קציבת עונשו של נאשם "אינה תרגיל אריתמטי לחישוב תרומתו העבריינית של פלוני ביחס לתרומתו העבריינית של אלמוני באותה הפרשה. כך, אל לפעולת גזירת העונש להדמות לפעולת העתקה והדבקה, מעונשו של פלוני לעונשו של אלמוני, רק בשם עקרון אחידות הענישה" (ע"פ 4597/13 פיצו נ' מדינת ישראל, פסקה 23 (22.9.2014)). אינני סבור אפוא כי נפל פגם באופן שבו גזר בית המשפט המחוזי את עונשו של המערער - לא שעה שזה נבחן בפני עצמו, גם לא שעה שהוא מושווה לעונש שנגזר על שפקטור. העונשים שנקבעו הולמים את המעשים בהם הודו השניים, ועולים בקנה אחד עם עקרון אחידות הענישה.

9. גם את טענת המערער, שלפיה היה על בית המשפט המחוזי לקבל את המלצת שירות המבחן ולהימנע מהטלת עונש מאסר בפועל - לא ניתן לקבל. כידוע, המלצת שירות המבחן - כבודה במקומה מונח. אך עדיין, המלצה היא; אין בה כדי לחייב את בית המשפט (ראו, למשל: ע"פ 1222/22 מדינת ישראל נ' נאצר, פסקה 14 (23.6.2022)). להבדיל משירות המבחן, אשר שקוע 'ראשו ורובו' בשאלת השיקום, בתי המשפט נדרשים לאזן בין כלל תכליות הענישה, תוך מתן דגש לעיקרון אשר נועד 'לנחותם הדרך' (על-פי שמות יג, כא): "קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו" (סעיף 40ב לחוק העונשין, התשל"ז-1977). בהתחשב בחומרתן הרבה של עבירות יבוא סמים מסוכנים, המחייבות, ככלל ענישה מחמירה, סבורני כי צדק בית המשפט המחוזי בהחלטתו לגזור על המערער עונש מאסר בפועל, מבלי לאמץ את ההמלצה שהמליץ בעניין זה שירות המבחן (ראו: ע"פ 4008/11 גוארדיה נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (6.3.2012); ע"פ 5836/22 יוגב נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (4.4.2023)).

10. עם כל זאת, אף ששיקולי הענישה המפורטים שעליהם עמד בית המשפט המחוזי, וכן האיזון שערך ביניהם - מקובלים עלי, בעיקרו של דבר, דומני כי יש מקום ליתן משקל נוסף להליך השיקום שעבר המערער, ובפרט להמשכו שלאחר מתן גזר הדין. כך, בדיון שנערך לפנינו נציגת שירות המבחן כי

המערער עבר כברת דרך מאז מתן גזר הדין בבית המשפט המחוזי, השתלב בקבוצה טיפולית המקיימת מפגשים מדי שבוע, ומגלה מחויבות רבה להליך.

11. הוא הדין גם באשר לשיקולים נוספים לקולה, שעליהם עמד בית המשפט המחוזי, בהם הודאת המערער במיוחס לו, והערכת גורמי הטיפול באשר לתוצאות המאסר הקשות על ילדי המערער הקטנים - עניין שלגביו הציג לנו ב"כ המערער, מסמכים אשר מעידים על שינוי שחל בנסיבות, בהשוואה לאלו שעמדו לנגד עיני בית המשפט המחוזי, שעה שנתן את גזר הדין.

12. משאלה הם פני הדברים, יש מקום לטעמי להיצמד לתחתית מתחם הענישה שקבע בית המשפט המחוזי, ולהפחית 5 חודשים מעונש המאסר בפועל שנגזר על המערער, כך שזה יועמד על 22 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי המעצר. יתר רכיבי גזר הדין יעמדו בעינם.

נעם סולברג
שופט

הנשיא יצחק עמית:

אני מסכים.

יצחק עמית
נשיא

השופטת גילה כנפי-שטייניץ:

אני מסכימה.

גילה כנפי-שטייניץ
שופטת

לפיכך הוחלט כאמור בפסק הדין של השופט נ' סולברג.

על המערער להתייצב לתחילת ריצוי עונשו במתקן ניצן, ביום 20.4.2025, לא יאוחר מהשעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המערער לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס בטלפונים: 074-7831077, 074-7831078.

ניתן היום, כ' אדר
תשפ"ה (20 מרץ
2025).

יצחק עמית
נשיא

נעם סולברג
שופט

גילה כנפי-שטייניץ
שופטת